

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (SOCIOLOGY)
EXAMINATION: MAY – 2026
THIRD SEMESTER

Subject: Sociology of India-I (SOCMJC-301)

Date: 14/05/2026

Total marks: 100

Time: 2.00 pm to 5.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions. 2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

1. Analyse Dr. B.R Ambedkar's views in understanding of Indian society with reference to his concept of social justice.
2. Discuss the contribution of Anthropology to the study of Indian society with suitable examples.
3. Examine the changing nature of the Indian family in the context of globalization.
4. Describe the Marxist interpretation of Indian society with reference to A R Desai.
5. Explain the concept of Indianisation of Sociology and its contemporary relevance.
6. Discuss the views of Gail Omvedt and Irfan Habib on subaltern perspective.

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

1. Distinguish between colonialism and imperialism with examples from Indian history.
2. Discuss the major criticisms of Indian sociology as a discipline.
3. Discuss the nature and types of social institutions in India.
4. Describe G. S. Ghurye's theoretical perspective on Indian society.
5. Discuss M.N Srinivas's concept of Sanskritisation
6. Discuss the contribution of Prof. Sharmila Rege to Indian Sociology.

मराठी रूपांतर

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

- १) भारतीय समाजाच्या आकलनात डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या विचारांची चर्चा करा. आणि सामाजिक न्यायाच्या संकल्पनेचे विश्लेषण करा.
- २) योग्य उदाहरणांसह भारतीय समाजाच्या अभ्यासात मानववंशशास्त्राचे योगदान स्पष्ट करा.
- ३) जागतिकीकरणाच्या पार्श्वभूमीवर भारतीय कुटुंबव्यवस्थेच्या बदलत्या स्वरूपाचा विचार मांडा.
- ४) डॉ. ए. आर. देसाई यांच्या संदर्भाने भारतीय समाजाच्या मार्क्सवादी व्याख्येचे वर्णन करा.
- ५) समाजशास्त्राचे भारतीयीकरण या संकल्पनेचे स्पष्टीकरण करा आणि त्याचे समकालीन महत्त्व मांडा.
- ६) सबाल्टर्न दृष्टिकोनाबाबत गेल ऑम्ब्रेट आणि इरफान हबीब यांच्या विचारांची चर्चा करा.

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (४०)

- १) वसाहतवाद आणि साम्राज्यवाद यांतील फरक भारतीय इतिहासातील उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
- २) एक शास्त्र म्हणून भारतीय समाजशास्त्रावरील प्रमुख टीकांचे वर्णन करा.
- ३) भारतातील सामाजिक संस्थांचे स्वरूप आणि प्रकार यांची चर्चा करा.
- ४) जी. एस. घुर्ये यांच्या भारतीय समाजाबाबतच्या सैद्धांतिक दृष्टिकोनाचे वर्णन करा.
- ५) एम. एन. श्रीनिवास यांच्या संस्कृतीकरण संकल्पनेची चर्चा करा.
- ६) प्रा. शर्मिला रेगे यांचे भारतीय समाजशास्त्रातील योगदान स्पष्ट करा.